



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>



P. Richardt del. J. Hellesen lith.

C. A. Reitzels Forlag.

Ent. Bærentzen & C^o lith. Inst.

PEDERSTRUP,
paa Jaaaland.

PEIDERSTRUP,

paa Laaland.



Laalands Nørre Herred, Vesterborg Sogn ligger Herregaarden Pederstrup, som forudm var en Landsby. I Aaret 1354 Mødede og oplod Prioren i Hallsed Kloster Esbern og hele Konventet sammesteds Kong Valdemar Atterdag alt sit Gods i Pederstrup, Vesterborg Sogn, i Nørhunde og Birket med alt Tilliggende, hvilket Gods Hr. Låvrens Jonsøn, Ridder, havde givet Klosteret for sin Sjæls Salighed. Pederstrup og Krøginge (Kronge) gave Dronning Margrete og Kong Erik 1410 til Hr. Jens Grim, dog kun for hans Livstid, hoorpaa det skulde komme frit og felt til Kronen igjen. Imidlertid kom en Del af denne Landsby i private Gjeres Hænder; noget af den tilhorte saaledes Witten Grim, hvilket det følgende viser. Om en Gaard i Pederstrup havde næmrlig Rigdraaden Hr. Bent Bille 1487 Strid med Dronningens Hoffinde Timme Grim, i hvilken Sag der blev faldet Dom paa Kongens Retterting, af Hr. Knud Trudsen, Hr. Henrik Rejnstrup, Hr. Povel Lagmand, Higns Raader, Hr. Oluf Stigsen, Jngemer Grubbe, Peder Sten og Jesper Krasse samt Erik Christensen og Hans Andersen, Borgemeister i Hønsborg. Timme Grim paastod, at den omtvivlede Gaard var hans rette fæderne Gods, hvilket han havde forfulgt med Kongens Lovdagsbreve, imod hvilke Hr. Bent Bille havde taget Gjenbrev, og Timme Grim siden en 6 Ugers Stævning. Den sidst nævnte fremlagde da et Lingsvidne fra Nørre Herreds Ting paa Laaland af Aar 1422 om, at Fru Else, Anders Grim's Enke, med sine

Born og Svogre havde fiddet over et venligt Skifte med Hans Grim, og at der da faldt i dennes Lod en Gaard i Pederstrup, som Staffen boede i, og Timme Grim paastod, at det var denne Gaard, hvorom Striden nu var, og som Jes Kruse nu boede i; derimod sagde Hr. Bent Bille, at den Gaard, Jes Kruse boede i, var hans rette Gods, hvilket han havde faaet af de rette Gjere. Det blev nu paalagt Timme Grim at godtgjøre Rigtigheden af sin Paastand; kunde han det, da skulde Hr. Bent Bille stande ham til Rette. Efterhaanden blev Landsbyen Pederstrup aldeles opslugt af Hovedgaarden, og denne Gaard blev i Aaret 1576 af Kong Frederik den anden ved et Magelæg overdraget til Lave Benstermand, med følgende Gods paa Laaland: i Hørlunde Sogn i Egholm en Gaard, i Svinsbjerg 2 Gaarde, i Bøgeholt en Gaard, i Birket Sogn i Hjelmholt en Gaard, i Tornevig (Torrig) 10 Gaarde, i Birket 3 Gaarde, i Lille-Lindet 2 Gaarde, i Store-Lindet 3 Gaarde, i Vesterborg Sogn i Magellvig 2 Gaarde, i Bibby 3 Gaarde, i Langsø 5 Gaarde, i Vester-Langsø 2 Gaarde, i Tvind 3 Gaarde, i Bennede (Bønnet) 4 Gaarde, og et Gadehus, i Hallsed Sogn i Skovby 2 Gaarde, i Nørre-Nørhunde en Gaard, alt i Nørre Herred, i Høstøfte (Døstøfte) Sogn i Haverlykke 8 Gaarde, i Fuglebæk en Gaard og i Serup 3 Gaarde, i Fuglse Herred; i alt 57 Gaarde og et Gadehus. Derimod sit Kongen hans fæderne Gaard Stadager paa Falster med følgende Gods: i Stadager By 12 Gaarde, 4 ode Jorder og 5 Gaardsfæder, som ere plichtige

PIEDERSTRUP,

paa Laaland.

at arbejde og gifve dog intet Landgilde." Stabager Mølle, i Sundby 3 Gaarde, og en øde Jord, i Dnslev en Gaard, i Skodflov 3 Gaarde, i Bylløv 2 Gaarde, i Barmrup en Gaard, i Gejelev en Gaard, i Bedby en Gaard og et Gadehus, i Kippinge en øde Jord, i Gundslemagle en Gaard og i Raaby en Gaard, i alt 26 Gaarde, en Mølle, 6 øde Jorder, et Gadehus og 5 Gaardsæder.

Lave Benstermand var en Søn af Jørgen Benstermand til Stabager, en Gaard, der længe havde været i denne Wids Eje, og Fru Alhed Urne. Han fik i Aaret 1550 af Kong Christian den tredje Bekræftelse paa et Kannifedom i Lunde Domkirke, som Axel Urne afstod ham, imod at han skulde „opvarte inden Kirken og uden som andre Kanniker." Han var Hoffinde, da han 1561 ved Dnense Herredag gik i Rette paa sin Moders Vegne i en Ejendomsstrid. Omtr. 1568 blev han Landsdommer paa Laaland og Falster og fik dette Aar af Kongen Karleby og Grimmestrup Viker med Tjenere og Bønder afgiftsfrit i Forlening. S. A. tillod Kongen ham at lade holde Aul paa Krøngegaard, og det blev befaleet Bønderne at gjøre ham Wgt, Arbejde, Plojning og Høstning til denne Gaard, ligesom de gjorde den Stund der boede Herrefolk derpaa." I Aaret 1575 blev han paa egne og Søstendes Vegne „indmanet" af Axel Urne til Søgaard for et Gældsbræv paa 1000 Gylben, som deres Fader var denne skyldig. S. A. blev han Rættel for Kongens Retterting af en Bonde paa Grund af en Dom, han havde affagt i en Strid imellem denne og Herredsfogeden i Fuglse Herred. Lave Benstermand døde 1587 og blev begravet i Vesterborg Kirke. Pederstrup tilfaldt ved hans Død hans Brøder Knud Benstermand til Finstrup (Høstshus), der 1591 strev sig til Pederstrup og den Gang var gift med Fru Karen Juel, en Datter af Johan Juel og Fru Sofie Sandberg; hun døde 1595. Han selv døde i Faaborg 1609. Den sidste af Witten var Morten Benstermand, der døde 1610. Han efterlod sig en Datter, som døde ugift, og Pederstrup havde siden mange Ejere.

3 anden Halvdel af det 17de Hundrebaar tilhørte Pederstrup Døerrenteme-

stere Gehejmerraad Henrik v. Stöcken, der døde 1691. Hans Svigerføn var Gehejmerraad Peter Brandt, der 1684 kjøbte Gaarden af Medarvingene og lagde meget Gods under den; ligeledes opførte han en ny Hovedbygning 1686. Han oprettede henimod Slutningen af det 17de Hundrebaar den ny Herregaard Skjelstøfte, en Afbyggergaard af Pederstrup. Efter ham tilhørte disse Gaarde hans Søn Kontreadmiral Heinrich Brandt, der 1725 folgte dem til Gehejmerraad, Grev Christian Ditlev Reventlow, som 4 Aar derefter indlemmede dem i Grevskabet Christiansøde.

Pederstrups Hovedbygning, den sødvanlige Bolig for Grevskabets Besidder, er opført af Grev Christian Ditlev Frederik Reventlow. Ved Siden af denne findes der tvende andre herfabelige Bygninger, der senere ere opførte til Bopæl for Medlemmer af Slægten Reventlow; disse 3 Bygninger og en betydelig Mængde Udhuse give Pederstrup Udseende af en liden By. Gaarden ligger meget smukt ved Pederstrup Sø, som nu for en stor Del er tilgroet med Rør; den er omgivet af Skanne Skove. Ogsaa nær ved denne Gaard findes ligesom ved Christiansøde meget store og smukke Ege- og Vegetræer. Som Holsgaard er Pederstrup en af de største paa Laaland; dens Fladeindhold er omtrent 800 Ddr. Land fortrinlige Jorder. Skovskalden er 21 Ddr. 6 Eptr. = 3 Fd. 1/4 Alb. Skovenes Fladeindhold er omtrent 1200 Ddr. Land. Den nuværende Besidder har meget forskønnet den nærmeste Omegn især ved Høvede-anlæg, saa at Gaarden ligger saa at sige midt i en Park.

Til Pederstrup og Skjelstøfte hørte i Aaret 1852 i alt 1063 Ddr. 6 Eptr. 2 Fd. 1/2 Alb. Ager og Engs Hartorn; deraf blev der drevet under Skjelstøfte 44 Ddr. = 5 Eptr. 2 Fd. 3/4 Alb., og under Pederstrup 102 Ddr. 6 Eptr. 2 Fd. 1/2 Alb. Godset bestod af 17 Aarstegaarde med 84 Ddr. 6 Eptr. 3 Fd. 1 1/2 Alb., 114 Aarvæstegaarde med 753 Ddr. 4 Eptr. 3 Fd. 1 1/2 Alb.; 174 Aarvæstehuse med 65 Ddr. 7 Eptr. = 3 Fd. 3/4 Alb., 44 Legehuse med 7 Ddr. 5 Eptr. 3 Fd. 1 1/2 Alb. og 3 Aarvæstehuse med 1 Dd. 3 Eptr. = 3 Fd. 3/4 Alb. Ager og Engs Hartorn.

